

اندرگت

نشریه ورزشی انرژی پلاس / شماره سوم / دی ماه ۱۴۰۰

ورزش و

سپاست

انرژی پلاس

ماهنامه ورزشی انرژی پلاس، نخستین نشریه تخصصی ورزشی دانشگاه فردوسی مشهد

نشریه ورزشی انرژی پلاس / شماره سوم / دی‌ماه ۱۴۰۰

شماره مجوز: ۱۴۰۰۷۶۱

مدیرمسئول، صاحب امتیاز و سردبیر:

جناب آقای مرتضی نجفی

هیئت تحریریه:

علیرضا غلامی، علی سالاری، مرتضی نجفی، مرتضی

دستجردی و ابوالفضل محمدی

صفحه آرا: فائزه ناصری فرد

ویراستار: سید محمدجواد کیشبافان

نخستین نشریه ورزشی
دانشگاه فردوسی مشهد

نویسنده: **علی سالاری**
دانشجوی کارشناسی ارشد فیزیولوژی ورزشی

ورزش و سیاست

همانگونه که در بررسی‌های علمی از رابطه میان فرهنگ و سیاست، جامعه و سیاست، اقتصاد و سیاست، جغرافیا و سیاست و مانند آن گفتگو می‌کنیم، می‌توانیم از رابطه متقابل ورزش و سیاست نیز گفتگو نماییم. با اندک تدبیری می‌توان به رابطه متقابل ورزش و سیاست پی برد و حتی همین که ما از سیاست ورزشی یک کشور سخن می‌گوییم بازگوکننده چنین رابطه‌ای است. تاکنون پژوهشگران مختلفی درباره اهمیت سیاسی و ایدئولوژیک ورزش نظر داده‌اند و از این نقطه نظر ورزش به دلیل امتیازهایی که برای برنده دارد حیطة رقابت و نزاع دیگری برای ملت‌ها و جوامع است و مشکل است که کسی قادر باشد با یک صدای مستقیم بگوید که ورزش ربطی به سیاست ندارد.

پیر بوردیو چهره مشهور علوم اجتماعی معتقد است که امر اجتماعی واقعیتی تفکیک ناپذیر است که نمی‌توان آن را صرفاً از یک دید، رویکرد و ابزار تحلیل کرد، بلکه باید ترکیبی پویا از رویکرد های جامعه‌شناختی، انسان‌شناختی، روان‌شناختی، اقتصادی و سیاسی پدید آورده و روش‌های پیمایشی را با روش تفسیری و کیفی ترکیب کرد. بوردیو، امر ورزشی را که ظاهراً غیرسیاسی است، پهنه و میدانی برای رقابت بر سر قدرت می‌داند. به گفته وی، مردم داوطلبانه وارد سازمان‌های ورزشی گردیده و از طریق رقابت، خشونت خود را تخلیه می‌کنند. حکومت‌ها نیز سازمان‌های ورزشی را به رسمیت می‌شناسند تا از آن طریق به بسیج توده‌ها و فتح آنان پردازند. پتانسیل قدرت در ورزش باعث می‌شود احزاب سیاسی، سندیکاها، کلیساها و مراکز سرمایه وارد این عرصه شوند.

ادامه صفحه بعد...

ورزش و سیاست

نویسنده: مرتضی نجفی

دانشجوی کارشناسی ارشد فیزیولوژی ورزشی

• تأثیرات مختلف ورزش بر عرصه سیاست در عمل

ورزش آنگونه که تجربه به ما می آموزد، دارای تأثیرات مختلف اجتماعی-سیاسی در ابعاد داخلی و بین المللی است. از جمله تاکنون نقش ورزش در تحکیم ارزش های اجتماعی، تقویت روح همبستگی ملی، افزایش مشارکت سیاسی مبارزه با استعمار و وابستگان آن و غیره آشکار بوده است.

۱. نقش ورزش در تحکیم ارزش های انسانی جامعه:

ورزشکاران و رفتار آنان گاه به عنوان الگو مورد توجه افراد قرار می گیرد و به عنوان یکی از عوامل جامعه پذیری عمل می کند. از دوره های باستانی یکی از کارکردهای مثبت ورزش تایید و تاکید بر تعدادی از ارزش های مفید اجتماعی بوده است. به عنوان مثال، ورزش های باستانی-از جمله ورزش زورخانه ای- با قدمت سه هزار ساله در ایران، مبتنی بر جوانمردی و فتوت، صفا و ادب و برخوردار

گرفته است، اما ورزش در سطح بین المللی بیشتر یک رقابت-البته مسالمت آمیز-است تا گسترش همبستگی جهانی میان ملت ها. در مقابل، ورزش در سطح بین المللی در تقویت و همبستگی ملی در داخل یک کشور موثر است.

اندیشمندان علوم اجتماعی و روانشناسی معتقدند که بخش قابل توجه از شخصیت انسان ها در مدرسه و گروه های همبازی شکل می گیرد. عمل در چهارچوب تیم های ورزشی در مدرسه گروه های همبازی را شکل می دهد. عمل در چهارچوب تیم های ورزشی در مدرسه باعث تقویت برخی از مفاهیم عمیق اجتماعی مانند هویت جمعی، تعاون، قانون پذیری، سازماندهی و همبستگی ملی می شود.

در ورزش عشق به تیم تبدیل به میهن دوستی و دفاع از خاک وطن می گردد. ویلکرسون و دودر معتقدند که ورزش اجراکننده یکی از هفت وظیفه اثبات هویت و موجد روح جمعی است و مردم را به شیوه ای متحد

از جنبه های فرهنگی، هنری و زیبایی شناسانه بوده در تقویت قدرت، استقامت و هماهنگی اسکلتی بدن موثرند. مشهور است که حتی در زمان یونان باستان در زمان برگزاری بازی های المپیک، میان دولت های متخاصم آتش بس برقرار می شده است. همچنین به دلیل فرهنگ اصیل و غنی اسلامی و تاریخی کشور ما، پهلوانان ملی که دارای خصلت های اخلاقی خوب و کارکردهای فرهنگی و ورزشی بالاتر بوده اند در حافظه تاریخی کشور باقی مانده در انتقال مفاهیم نیز موثر بوده اند. پوریای ولی، غلامرضا تختی، حسین رضا زاده و نیز ورزشکارانی که حاضر به مسابقه با رژیم نژادپرست و جعلی اسرائیل نگردیده اند از این دسته اند.

۲. نقش ورزش در تقویت هویت و همبستگی ملی و همگرایی قومیت ها:

هرچند پنج حلقه بازی های المپیک نماد سمبلیک همبستگی پنج قاره جهان نام

کشورمان با این اقدام این پیام را به جهانیان دادند که ارزش‌های انسانی با هیچ مقام و رتبه و مدالی قابل تعویض نیستند.

۵. تجاری شدن جهانی ورزش و ارتباط آن با سیاست

امروزه به دلیل ارزش بزرگ تبلیغاتی و برد جهانی ورزش، برگزاری مسابقات جهانی برای کشور و منطقه میزبان منافع بزرگ اقتصادی از طریق ورود توریسم، آگهی‌های تبلیغاتی تجاری، ورود اسپانسرها به صحنه ورزش و غیره در بر دارد.

سیمون چادریک استاندار استرالیای جنوبی تجاری ورزش و بازاریابی در دانشگاه کانورتی (convertry) مجموع درآمد ناشی از بازی‌های یورو ۲۰۰۸ را ۱/۴ میلیارد یورو برآورد کرده است. همچنین طبق اطلاعات موجود فروش شرکت آدیداس که اسپانسر جام جهانی ۲۰۰۶ بود در زمان بازی‌ها ۳۶ درصد افزایش یافت.

تجاری شدن از ویژگی‌های شاخص ورزش دوره معاصر است. از نیمه دوم قرن ۲۰ رونق اقتصادی در غرب و لزوم داشتن بازار برای فروش کالاها در سطح بین‌المللی و داخلی، سرمایه‌گذاران را به فکر بهره‌گیری از پتانسیل اقتصادی ورزش انداخت. ارتباط اقتصاد و ورزش را رسانه‌ها برقرار کردند و انقلاب ارتباطی بیش از پیش این مسیر را هموار کرد. اکنون دربسیاری از کشورهای صنعتی ورزشگاه‌ها و باشگاه‌ها و رویدادهای ورزشی با نام شرکت‌های بزرگ تجاری شناخته می‌شوند و می‌دانیم که شرکت‌های بزرگ تجاری در پشت ماجرای سیاست در غرب قرار دارند.

که باید در اینجا مورد تاکید قرار گیرد لزوم دوری سیاستمداران از عزل و نصب‌ها و رقابت‌های مخالف مصالح و منافع ملی و توجه آنان به اجرای بی‌کم و کاست راهبردهای کشور در امور ورزشی است. همچنین ورزشکاران ملی باید بر اساس منافع ملی از میان بهترین‌ها در هر ورزش برگزیده شوند.

۴. نقش ورزش در مبارزه با استعمار و عاملان آن:

ورزش به دلیل داشتن ظرفیت پتانسیل سیاسی و ارزش‌های بی‌آلایش توانسته است به وسیله دولت‌های ضد استعماری یا ورزشکاران ملل جهان سوم و استعمارزده در معرفی چهره کریمه استعمار و عاملان آن ایفای نقش کند. مثال‌های آن بسیار است که از جمله می‌توان به اقدام سمبلیک مارادونا علیه اشغال جزایر آرژانتینی مالویناس توسط انگلیس. حرکت نمایی ورزشکاران سیاهپوست آمریکا در سال ۱۹۶۸ در زمان قرار گرفتن بر سکوی قهرمانی در مخالفت با نژادپرستی دولت این کشور علیه سیاهان، نبرد چریک‌های فلسطینی با ماموران امنیتی رژیم صهیونیستی در بازی‌های سال ۱۹۷۲ مونیخ.

تحریم بازی‌های المپیک مسکو و لس آنجلس از سوی جمهوری اسلامی ایران بترتیب به دلیل اشغال افغانستان توسط روس‌ها و زورگویی‌های آمریکا به کشورمان و عدم مسابقه ورزشکاران ایرانی با ورزشکاران رژیم صهیونیستی بدلیل نامشروع بودن موجودیت آن اشاره کرد. در مورد اخیر حتی احتمال حذف کامل ایران از بازی‌های المپیک ۲۰۰۴ وجود داشت، اما ورزشکاران

برای دستیابی به اهداف مشترک متشکل می‌کند. از سوی دیگر ورزش سازوکار مفید و موثر برای نزدیک کردن خرده فرهنگ‌ها به یکدیگر است. در مسابقات جهانی اهتزاز پرچم و پخش سرود ملی یک کشور به دنبال پیروزی ورزشکاران وابسته به خرده فرهنگ‌های مختلف و یا فرهنگ اصلی آن کشور بازگوکننده و تاکیدکننده وحدت ملی در آن کشور است.

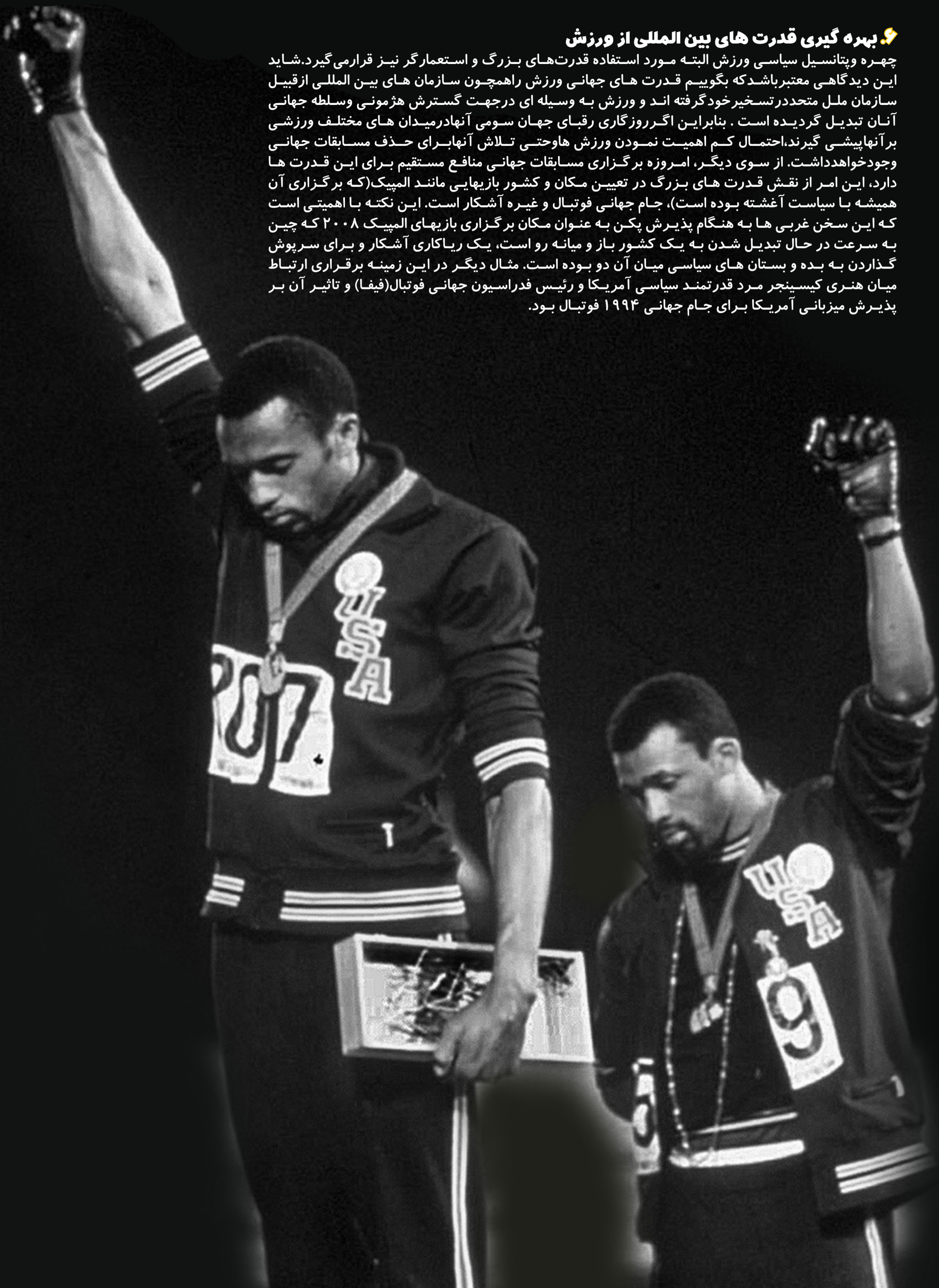
۳. نقش ورزش در افزایش مشارکت سیاسی

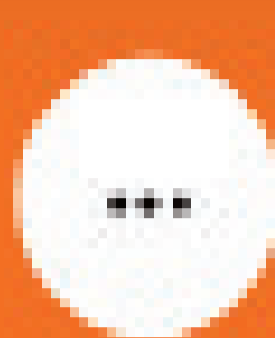
ورزش می‌تواند روی فرهنگ سیاسی یک کشور تاثیر گذارده و در کشورهایی که بیشتر به دلایل فرهنگی مشارکت سیاسی عمومی وجود ندارد، گامی هرچند ضعیف به سوی فرهنگ سیاسی مشارکتی باز کند. پیشتازی نخبگان در ایفای نقش‌های مختلف اجتماعی و نقش آن در الگو شدن برای قشرهای مرتبط نیازی به استدلال ندارد. البته هر چند این امر در نقاط مختلف گیتی اتفاق می‌افتد اما بسته به شرایط فرهنگی، اقتصادی و سیاسی حاکم بر کشورها این الگو شدن متفاوت است، مثلاً در قاره آفریقا ورزشکاران به قهرمانان ملی آفریقای گرسنه تبدیل شده‌اند. ورود اعضای تیم ورزشی به عرصه سیاست، به طور طبیعی راه ورود هواداران آن تیم به این عرصه را باز میکند.

به همین دلیل امروزه و در دنیای معاصر معمولاً در موقع انتخابات، جناح‌های سیاسی سعی می‌کنند ورزشکاران مشهور را در لیست انتخاباتی خود قرار دهند و حداقل اینکه سعی می‌کنند نظر حمایتی آنها از یک حزب یا شخص را به دست آورند. اما نکته ای

🏆 بهره گیری قدرت های بین المللی از ورزش

چهره و پتانسیل سیاسی ورزش البته مورد استفاده قدرت های بزرگ و استعمارگر نیز قرار می گیرد. شاید این دیدگاهی معتبر باشد که بگوییم قدرت های جهانی ورزش را همچون سازمان های بین المللی از قبیل سازمان ملل متحد در تسخیر خود گرفته اند و ورزش به وسیله ای در جهت گسترش هژمونی و سلطه جهانی آنان تبدیل گردیده است. بنابراین اگر روزگاری رقبای جهان سومی آنها در میدان های مختلف ورزشی بر آنها پیشی گیرند، احتمال کم اهمیت نمودن ورزش ها و حتی تلاش آنها برای حذف مسابقات جهانی وجود خواهد داشت. از سوی دیگر، امروزه برگزاری مسابقات جهانی منافع مستقیم برای این قدرت ها دارد، این امر از نقش قدرت های بزرگ در تعیین مکان و کشور بازیهای مانند المپیک (که برگزاری آن همیشه با سیاست آغشته بوده است)، جام جهانی فوتبال و غیره آشکار است. این نکته با اهمیتی است که این سخن غربی ها به هنگام پذیرش پکن به عنوان مکان برگزاری بازیهای المپیک ۲۰۰۸ که چین به سرعت در حال تبدیل شدن به یک کشور باز و میانه رو است، یک ریاکاری آشکار و برای سرپوش گذاردن به بده و بستان های سیاسی میان آن دو بوده است. مثال دیگر در این زمینه برقراری ارتباط میان هنری کیسینجر مرد قدرتمند سیاسی آمریکا و رئیس فدراسیون جهانی فوتبال (فیفا) و تاثیر آن بر پذیرش میزبانی آمریکا برای جام جهانی ۱۹۹۴ فوتبال بود.

sanad.um.ac.ir

آرشیو پروژ نشریات دانشگاه جویی دانشگاه امارت اوسر مشهور

ارشیو کامل نشریات دانشگاه جویی • اخبار و اعلان های خانه نشریات • نحوه درخواست مجوز نشریه
نحوه دریافت حمایت مالی • اطلاعات کامل در خصوص کمیته ناظر بر نشریات • نحوه ثبت آرشیو نشریه
دستور العمل نشریات دانشگاهی • نحوه شرکت در جشنواره نشریات • اسناد و آئین نامه ها • لیست نشریات فعال